

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมการ เพื่อกำหนดหลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการสอน และการประเมินผล ของ โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ของ เด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาโปรแกรมฯ จาก การประมวลความรู้จากทฤษฎี งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องและพิจารณาถึงความเหมาะสมในการ นำมาใช้กับเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขั้นที่ 2 สร้างโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวิธีการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

2.1 นำข้อมูลจากขั้นที่ 1 มาร่างโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โปรแกรมฯ นี้ ประกอบด้วยแนวคิดและทฤษฎี หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการใช้โปรแกรมฯ และการวัดและประเมินผล

2.2 สร้างแผนการจัดประสบการณ์ของโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับกลุ่มทดลอง

2.3 สร้างแผนการจัดประสบการณ์แบบปกติ สำหรับกลุ่มควบคุม

ขั้นที่ 3 ดำเนินการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวิธีดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

3.1 การคัดเลือกประชากรและตัวอย่างประชากร

3.2 การกำหนดลักษณะของเครื่องมือ และสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 การดำเนินการทดลอง ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

3.3.1 ระยะเตรียมการก่อนทดลอง

3.3.2 ระยะทดลอง

3.3.3 ระยะหลังการทดลอง

3.4 วิเคราะห์ข้อมูล มี 2 ส่วน ดังนี้

3.4.1 วิเคราะห์ค่าสถิติเกี่ยวกับผลการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษาแบบ
พหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.4.2 รายงานข้อมูลเชิงบรรยายเกี่ยวกับผลการทดลองใช้โปรแกรมการ
ศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

**ขั้นที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจ
เกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวิธีการดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้**

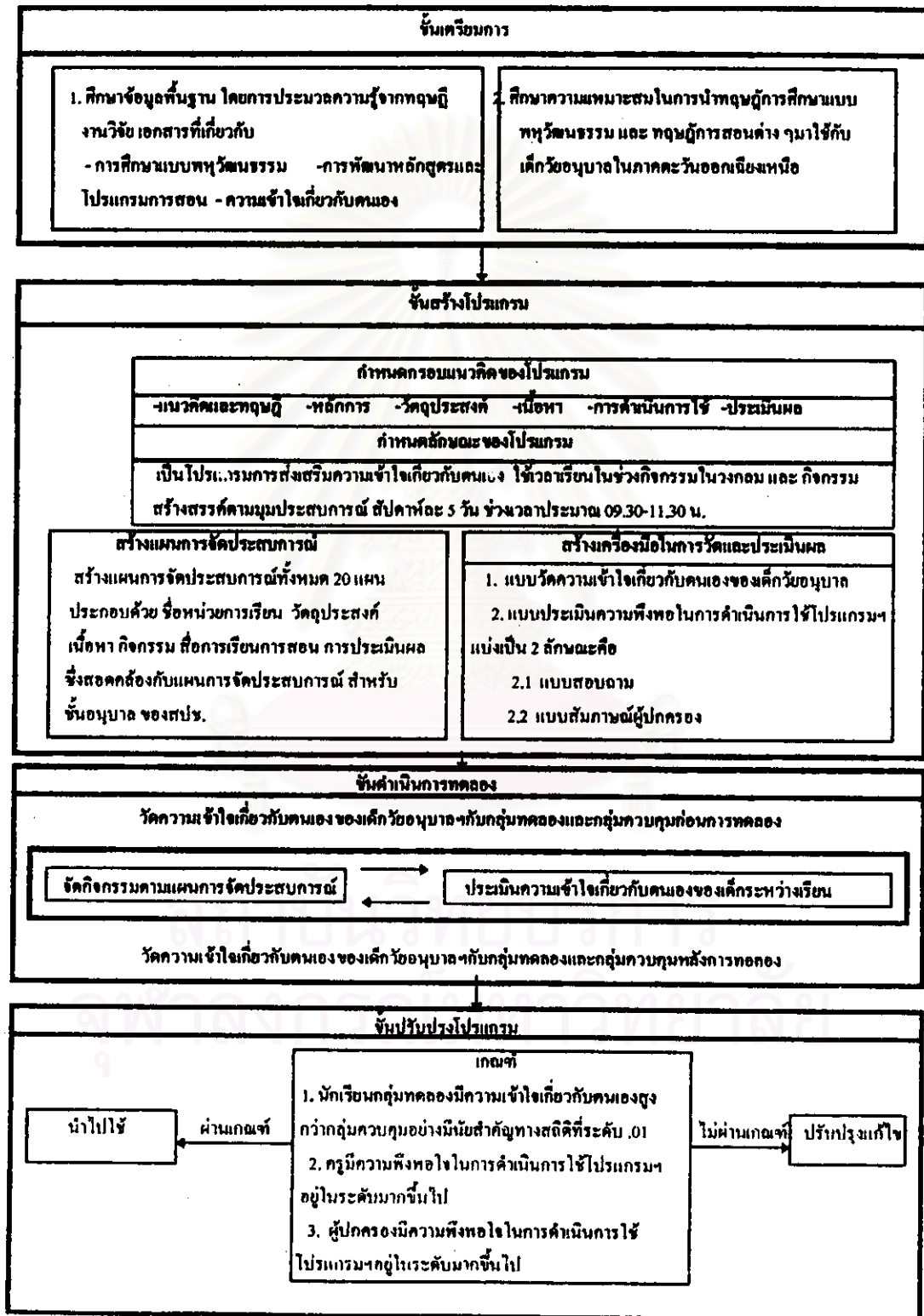
4.1 นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริม
ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.2 นำเสนอโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับ
ตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยได้นำเสนอไว้ในแผนภูมิที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาแบบทวิวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รายละเอียดของแผนภูมิที่ 2 มีดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

เพื่อกำหนดหลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการสอน และ การประเมินผลของโปรแกรม การศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยการประมวลความรู้จากทฤษฎี งานวิจัย และ เอกสารที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาถึงความเหมาะสมในการนำมาใช้กับเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

1.1 ศึกษาทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมแล้วยึดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมตามทฤษฎีของเบงค์ส ที่ใช้แนวคิดการบูรณาการเนื้อหาวัฒนธรรมกับการคิดตัดสินใจและปฏิบัติทางสังคม ในรูปแบบที่เน้นให้คนในวัฒนธรรมย่อยเข้าใจตนเองในบริบททางวัฒนธรรมของตน และของวัฒนธรรมหลัก มาเป็นหลักในการพัฒนาโปรแกรมฯ โดยกำหนดการคิดการบูรณาการเนื้อหาวัฒนธรรม กับการคิดตัดสินใจและปฏิบัติทางสังคมเพื่อให้เหมาะสมกับเด็กวัยอนุบาล เป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การแสวงหาความรู้ขั้นการรับรู้และจำ เพื่อให้ได้ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษา

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ขั้นการเปรียบเทียบ เพื่อให้ได้ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความเหมือนและความต่างของสิ่งที่ต้องการศึกษา

ขั้นที่ 3 การแสวงหาความรู้ขั้นประเมินค่า เพื่อให้ได้ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับคุณค่า ข้อดีและข้อจำกัดของสิ่งที่ต้องการศึกษาเพื่อเป็นทางเลือกในการตัดสินใจปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 การแสวงหาความรู้ขั้นการนำไปใช้ เพื่อให้ได้ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการยอมรับ และการพึ่งพาอาศัยกัน เป็นการถ่ายโยงความรู้ไปใช้กับความคิดรวบยอดในการปฏิบัติ

1.2 ศึกษาทฤษฎีความรู้ที่เกี่ยวกับตนเอง ในเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองแล้วกำหนดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองเป็นหลักในการพัฒนาโปรแกรมฯ เพราะความเข้าใจเกี่ยวกับเป็นความรู้ที่เป็นพื้นฐานของความรู้ที่เกี่ยวกับตนเองในระดับสูง และเลือกเนื้อหาเรื่อง เพศ อายุ ภาษา เชื้อสาย และการดำรงชีพจากการศึกษาเอกสาร ตำรา และคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สอนแบบพหุวัฒนธรรมสำหรับเด็กวัยอนุบาล และสภาพปัญหา และความต้องการของเด็กวัยอนุบาลในท้องถิ่น

1.3 ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับหลักการศึกษาระบบพหุวัฒนธรรมตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาวัฒนธรรม กับการคิดตัดสินใจและปฏิบัติทางสังคมของเบงค์ส

1.3.1 ศึกษาการสอนแบบโครงการ พบว่าระยะของการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการสอนของการสอนแบบโครงการ เป็นการสอนที่ทำให้เด็กได้เรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ อย่างถุ่มลึก ผ่านกระบวนการทางสังคม และเน้นการคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง และกับผู้อื่นที่สอดคล้องกับหลักการในทฤษฎีของเบงค์ส จึงกำหนดระยะการให้ประสบการณ์ในโปรแกรมฯ เป็น 3 ระยะคือ ระยะเตรียมการ ระยะพัฒนาดำเนินการ และระยะสรุปผล และกำหนดกิจกรรมการสอน 5 กิจกรรมคือ การอภิปราย การจัดทำชิ้นศึกษา การนำเสนอข้อมูล การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และการจัดนิทรรศการ

1.3.2 ศึกษาแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ สำหรับเด็กที่อยู่ในสถานะสองภาษา เพื่อกำหนดหลักการให้ความสำคัญกับภาษาถิ่น และวัฒนธรรมพื้นบ้านเท่าเทียมกับภาษาไทยกลาง และวัฒนธรรมหลัก และบรรยากาศในการเรียนรู้เรื่องการสื่อสารสองภาษา

1.3.3 ศึกษาแนวทางการร่วมมือระหว่างโรงเรียน และชุมชน แล้วนำเอาวิธีการศึกษา และทำงานร่วมกับชุมชนเข้ามาพัฒนาโปรแกรมฯ ในส่วนของ หลักการให้ชุมชน และผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมเชื่อมโยงประสบการณ์ที่บ้าน และที่โรงเรียนให้แก่เด็ก และการใช้สื่อและประสบการณ์ในชีวิตจริงในท้องถิ่นมาใช้ในการสอนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เด็กเห็นความหลากหลายทางวัฒนธรรมจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว

1.4 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและ โปรแกรมการสอน จากเอกสาร แล้วกำหนดเอาแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มปฏิรูปสังคมนิยม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและทฤษฎีการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของเบงค์ส ไปใช้ในการพัฒนา โปรแกรมฯ โดยคำนึงถึงความต้องการของสังคมชนบท และพัฒนาการเรียนรู้อันมีชีวิตในบริบทของวัฒนธรรมท้องถิ่น

ขั้นที่ 2 ขั้นพัฒนาโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวิธีการดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

2.1 ตั้งกระทู้แนวคิด ทฤษฎีในชั้นที่ 1 แล้วยึดเป็นกรอบแนวคิดเพื่อร่างรายละเอียดของโปรแกรมการศึกษาแบบทวิวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังแสดงในแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 รายละเอียดของโปรแกรมการศึกษาแบบทวิวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แนวคิดและทฤษฎี

การศึกษาแบบทวิวัฒนธรรมตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาวัฒนธรรม กับแนวคิดทัศนใจเพื่อปฏิบัติทางสังคม โดยใช้รูปแบบที่เน้นให้กลุ่มคนในวัฒนธรรมย่อยเข้าใจตนเองในบริบททางวัฒนธรรมของตนและของวัฒนธรรมกลาง มีแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญ ดังนี้

1. การศึกษาแบบทวิวัฒนธรรม ต้องแสดงถึงการยอมรับและความเข้าใจในการเรียนรู้ของเด็ก โดยศึกษา ภูมิปัญญาของผู้ใหญ่ในวัฒนธรรมของเด็กเป็นแนวทางในการคัดเลือกเนื้อหาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็ก
2. การจัดการเรียนการสอนใช้การเรียนการสอนแบบโครงการซึ่งเป็นการสอนในระแวงเพื่อให้เด็กได้ประสบการณ์อย่าง ملمลึก และเน้นให้เด็กได้คิดตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาด้วยตนเอง
3. ภาษาและวัฒนธรรมของผู้เรียนเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็ก เพราะฉะนั้นการสอนควรใช้ภาษาที่เด็กเข้าใจได้ดีที่สุด ไม่ว่าจะเป็นภาษาถิ่น หรือภาษา ไทกลาง และยอมรับการสื่อสารทุกรูปแบบของเด็ก
4. เนื่องจากการส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง เป็นการส่งเสริมให้เด็กคิดตัดสินใจ การจัดประสบการณ์จึงต้องจัดให้เกิดกระบวนการทางสังคมที่เด็กได้ใช้ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองในเรื่องเพศ อายุ ภาษา เรือสาธ และการค้าจริง ในการตัดสินใจเพื่อปฏิบัติ

หลักการ

1. เคารพในคุณค่าและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก
2. ให้ความสำคัญกับภาษาถิ่นและวัฒนธรรมพื้นบ้าน
3. เปิดกว้างและยืดหยุ่นเพื่อให้เด็กทุกคนมีโอกาสประสบการณ์สำเร็จ โดยคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมของเด็ก
4. ให้ความสำคัญกับชุมชนและผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมเชื่อมโยงประสบการณ์ที่บ้านและที่โรงเรียนให้แก่เด็ก
5. ใช้สื่อและประสบการณ์ในชีวิตจริงในท้องถิ่นมาใช้ในการสอนอย่างเป็นรูปธรรมที่สุด

วัตถุประสงค์

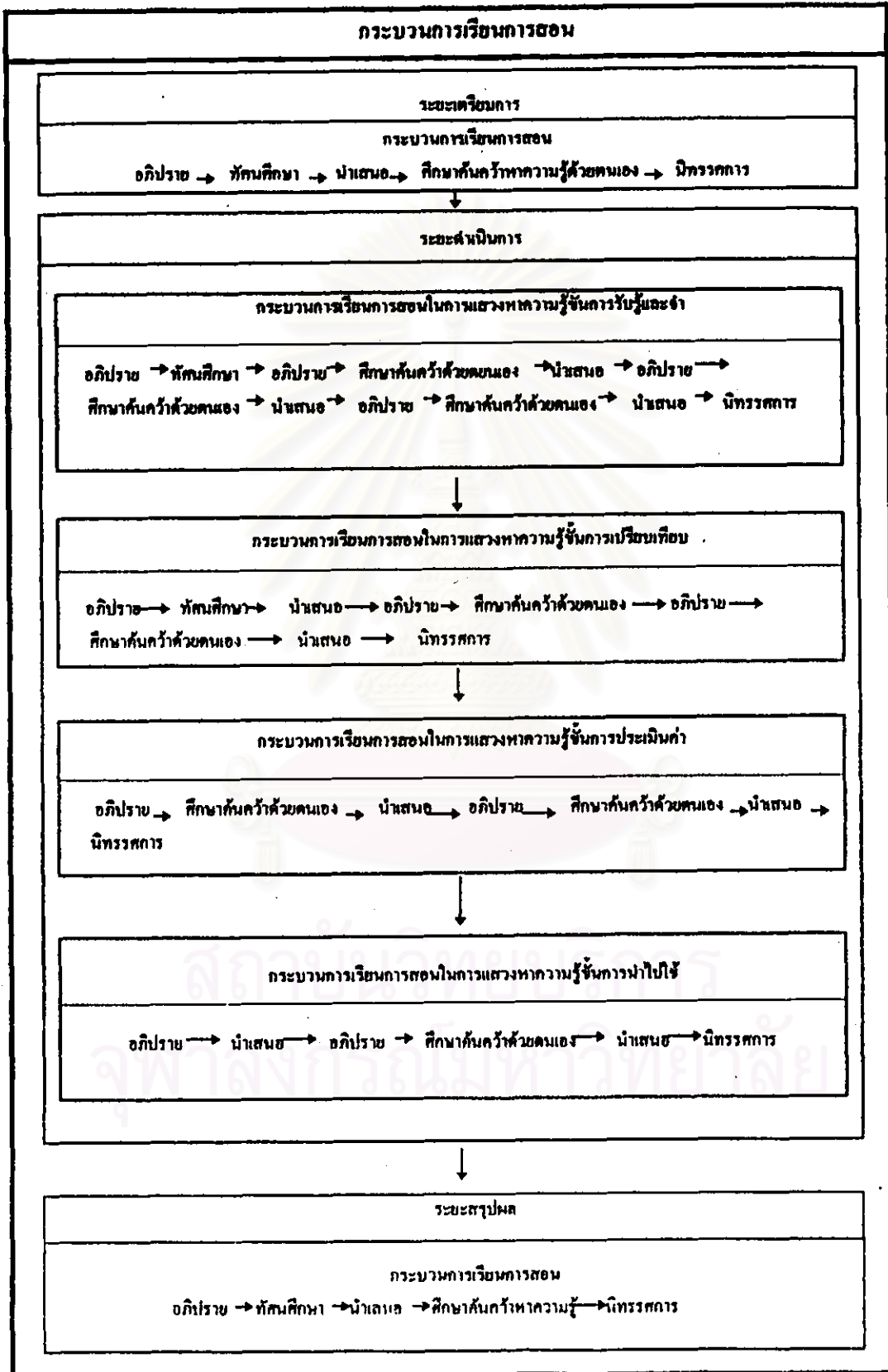
เพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองในเรื่อง เทศ อาดู ภาษา เชื้อสาย และการดำรงชีพของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เนื้อหา

1. ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง เทศ อาดู ภาษา เชื้อสาย และการดำรงชีพ
 - 1.1 ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับคุณสมบัติของตนเองและผู้อื่น ในเรื่อง เทศ อาดู ภาษา เชื้อสาย และการดำรงชีพ
 - 1.2 ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความเหมือนความต่างของคนและผู้อื่น ในเรื่อง เทศ อาดู ภาษา เชื้อสาย และการดำรงชีพ
 - 1.3 ความคิดรวบยอดข้อดีและข้อจำกัดของตนเองและผู้อื่น ในเรื่อง เทศ อาดู ภาษา เชื้อสาย และการดำรงชีพ
 - 1.4 ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ การยอมรับ และการพึ่งพาอาศัยกันในเรื่อง เทศ อาดู ภาษา เชื้อสาย และการดำรงชีพ
2. การแสวงหาความรู้ คือ
 - 2.1 การรับรู้ และการจำ
 - 2.2 การเปรียบเทียบ
 - 2.3 การประเมินค่า
 - 2.4 การถ่ายโอนความรู้ไปใช้กับความคิดรวบยอดในการปฏิบัติ

<p style="text-align: center;">การวัดสัมฤทธิ์ผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตามหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดความเหตุการณ์ วิถีชีวิตที่เกิดขึ้นในรอบปี จากใกล้ตัวไปหาไกลตัว เช่น ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น ภูมิภาค เป็นต้น 2. ตามขั้นของการแสวงหาความรู้ โดยเริ่มจากการรับรู้และการจำ การเปรียบเทียบ การประเมินค่า จนถึงการใช้ความรู้ไปใช้กับความคิดรวบยอดในการปฏิบัติ
<p style="text-align: center;">กิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมที่ช่วยให้เด็กสร้างความรู้ขึ้นเองจากกรณีศึกษาที่วิเคราะห์ประเด็นและแง่คิดต่าง ๆ ทั้งกับตนเอง และผู้อื่น 2. กิจกรรมกลุ่มย่อยที่มีกระบวนการทางสังคมซึ่งช่วยให้เด็กได้คิดตัดสินใจ ซอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม และพึ่งพาช่วยเหลือกัน 3. กิจกรรมกลุ่มใหญ่เพื่อแนะนำกิจกรรมและสรุปข้อเท็จจริงเป็นความคิดรวบยอดที่ตรงกัน 4. กิจกรรมที่เป็นประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวันในชุมชน 5. กิจกรรมที่หลากหลายที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน เช่น กิจกรรมศิลปะ ภาษาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย พลศึกษา กิจกรรมตามมโนประสบการณ์ต่างๆ
<p style="text-align: center;">การจัดกลุ่มผู้เรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดเป็นกลุ่มย่อยทั้งแบบที่ให้เด็กที่มี เพศ อายุ ภาษา เชื้อสาย และ การดำรงชีพเหมือนกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน และแบบที่เด็กมีเพศ อายุ ภาษา เชื้อสาย และ การดำรงชีพต่างกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อให้เด็กได้ใช้กระบวนการทางสังคมไปพร้อมๆกับการตัดสินใจเพื่อปฏิบัติ 2. จัดเป็นกลุ่มใหญ่เพื่อแนะนำกิจกรรมและสรุปความคิดรวบยอด
<p style="text-align: center;">บรรยากาศในการเรียนรู้</p> <p>ยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรมของเด็กที่บ้าน ที่โรงเรียนและในชุมชน และให้ทางเลือกที่หลากหลายโดยใช่ การสื่อสารสองภาษาทั้งภาษาไทยกลาง และภาษาถิ่นอีสาน และการภูมิใจให้ชาวซึ่งในคุณค่าของวัฒนธรรมถิ่นอีสาน โดยให้วัฒนธรรมและศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลาย</p>
<p style="text-align: center;">สภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอน</p> <p>ใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการตกแต่งห้องและในการเรียนการสอนที่แสดงให้เห็นความหลากหลายทางวัฒนธรรม และสามารถขยายการรับรู้และประสบการณ์ทางวัฒนธรรมอย่างเป็นรูปธรรม โดยการใช้จริง และการเล่น เช่น โต้เถียง ของใช้ส่วนตัวของเด็ก รูปภาพ หนังสือ และการจัดมุมประสบการณ์ต่างๆ</p>
<p style="text-align: center;">ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>ระยะเวลาในการเรียนการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ และ ตามกิจกรรม ยืดหยุ่นได้ตามความสนใจของเด็ก และลักษณะของกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้เกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กที่มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไปและใช้เวลาในการพัฒนา</p>
<p style="text-align: center;">การประเมินผล</p> <p>อยู่บนพื้นฐานของแนวคิดการประเมินจากสถานการณ์จริง(authentic assessment) โดยใช้ พอร์ทโฟลิโอ (portfolio) เก็บรวบรวมข้อมูลของเด็กแต่ละคนตามระบบตัวบ่งชี้ และระบบตัวอย่างชิ้นงาน แล้วสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กเป็นรายบุคคล และ ของ เด็กทั้งห้องเรียน</p>

2.2 สร้างแผนการจัดประสบการณ์

2.2.1 สร้างแผนการจัดประสบการณ์ของ โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองสำหรับกลุ่มทดลอง มีขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาความสำคัญ ความเป็นมา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยจาก เอกสาร สิ่งพิมพ์ ตำราที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม

2) ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ ระดับก่อนประถมศึกษา ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตั้งกตตำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3) นำแนวคิดและทฤษฎีที่ศึกษาในข้อ 1)และ 2) มาสังเคราะห์และสร้างเป็นกรอบความคิดของวัตถุประสงค์และเนื้อหาในแผนการจัดประสบการณ์ใน โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

ตารางที่ 1 กรอบความคิดของวัตถุประสงค์และเนื้อหาในแผนการจัดประสบการณ์ตามโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	
	ความคิดรวบยอด	การแสวงหาความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองเรื่องเพศ		
1. รับรู้ลักษณะของเพศชายและเพศหญิง	1. เพศหญิงและเพศชายมีลักษณะเฉพาะคน ทั้งทางด้านร่างกายและการปฏิบัติคน	1. การรับรู้ จำและเชื่อมโยงลักษณะต่าง ๆ ของเพศชายและเพศหญิง
2. รู้ความเหมือนและความแตกต่างของเพศชายและเพศหญิงทั้งด้านกายภาพและด้านการปฏิบัติคน	1. เพศหญิงและเพศชายมีลักษณะที่เหมือนและแตกต่างของบทบาทและความคาดหวังของสังคมทั้งทางด้านร่างกายและการปฏิบัติคน	2. การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของเพศชายและเพศหญิง
3. ตัดสินคุณค่าการปฏิบัติคนของเพศชาย และเพศหญิง	3. การประพจน์ปฏิบัติคนของเพศชายและเพศหญิงมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด	3. การตัดสินข้อดี ข้อจำกัดของเพศคนและเพศตรงข้าม

**ตารางที่ 1 (ต่อ) กรอบความคิดของวัตถุประสงค์และเนื้อหาในแผนการจัดการประสบการณ์ตาม
โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง
ของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	
	ความคิดรวบยอด	การแสวงหาความรู้
4. ปฏิบัติคนหรือแสดงบทบาทสมมติในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสมกับเพศของคน	4. เทสหญิงและเพศชายในครอบครัวต่าง ๆ ต้องช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกัน	4. การอ้างอิงความคิดรวบยอดเกี่ยวกับคุณค่าของเพศตนเองและเพศตรงข้าม ไปใช้ในการตัดสินใจพึ่งพาอาศัยกัน
ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองในเรื่องอายุ		
1. รับรู้ว่าอายุเป็นสิ่งที่กำหนดสถานภาพ และบทบาทของคนตามความสัมพันธภาพในครอบครัว	1. คนแต่ละวัยมีลักษณะเฉพาะตามสถานภาพทางอายุของคนทั้งทางด้านร่างกายและด้านการปฏิบัติตน	1. การรับรู้ จำ และเชื่อมโยงลักษณะของวัยเด็ก และ วัย อื่น ๆ ตามสถานภาพตามอายุ และความสัมพันธภาพในครอบครัว
2. รู้ความเหมือนและความแตกต่างทางกายภาพ และการปฏิบัติตนตามสถานภาพทางอายุของตนเองและผู้อื่น	2. คนแต่ละวัยมีลักษณะที่เหมือนและแตกต่างของบทบาทและความคาดหวังของสังคมทั้งทางด้านร่างกายและการปฏิบัติตน	2. การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างด้านกายภาพและด้านการปฏิบัติตนของตนเองและผู้อื่นตามสถานภาพทางอายุ
3. ตัดสินค่าการปฏิบัติตนของวัยเด็ก และ วัยผู้ใหญ่	3. การประหลาดปฏิบัติตนของเด็กและผู้ใหญ่มีทั้งข้อดีและข้อจำกัด	3. การตัดสินข้อดี และ ข้อจำกัดของคนและผู้อื่นที่มีวัยต่างไปจากตน
4. ปฏิบัติคนหรือแสดงบทบาทสมมติในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้เหมาะสมกับวัยของคน	4. เด็กและผู้ใหญ่ต้องช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกัน	4. การอ้างอิงความคิดรวบยอดเกี่ยวกับคุณค่าของวัยเด็กและผู้ใหญ่ไปใช้ในการตัดสินใจช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกัน

**ตารางที่ 1(ต่อ) กรอบความคิดของวัตถุประสงค์และเนื้อหาในแผนการจัดประสบการณ์ตาม
โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง
ของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	
	ความคิดรวบยอด	การแสวงหาความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองเรื่องภาษา		
1. รับรู้ลักษณะของภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาไทยกลางในชุมชนของตน	1. ชุมชนของเรามี ภาษาไทยถิ่นอีสานเป็นภาษาที่ใช้สื่อความเข้าใจเฉพาะชุมชน และมีภาษาไทยกลางเป็นภาษาราชการ และเป็นภาษาที่เพื่อนวชนใช้	1. การรับรู้ จำ และ เชื่อมโยง ลักษณะของภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาไทยกลาง
2. รู้ว่าภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาไทยกลางมีลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกัน	2. ภาษาไทยถิ่นอีสาน และ ภาษาไทยกลางในชุมชนของเรามีลักษณะที่เหมือนกันคือใช้สื่อความเข้าใจระหว่างกัน และ มีความแตกต่างกันด้านโอกาสและสถานการณ์ในการใช้ การออกเสียง ความหมาย เป็นต้น	2. การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาไทยกลาง
3. คัดเลือกคำภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาไทยกลาง	3. ภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาไทยกลางมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด	3. การคัดเลือกข้อดีและข้อจำกัดของภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาไทยกลาง
4. ปฏิบัติคนหรือแสดงบทบาทสมมติในการเลือกใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาไทยกลางได้เหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์	4. คนไทยทุกคนไม่ว่าจะพูดภาษาไทยถิ่นอีสานหรือภาษาไทยกลางก็ต้องช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกัน	4. การอ้างอิงความคิดรวบยอดเกี่ยวกับคุณค่าของภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาไทยกลางไปใช้ในการตัดสินใจพึ่งพาอาศัยกัน
ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองเรื่องการค้าปลีก		
1. รับรู้ลักษณะของอาชีพต่างๆ ในชุมชน	1. อาชีพต่างๆ มีลักษณะเฉพาะตามกิจกรรม เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องนุ่งห่ม สถานที่และเวลาในการประกอบอาชีพ	1. การรับรู้ จำ และ เชื่อมโยง ลักษณะของอาชีพต่างๆ

**ตารางที่ 1(ต่อ) กรอบความคิดของวัตถุประสงค์และเนื้อหาในแผนการจัดประสบการณ์ตาม
โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง
ของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	
	ความคิดรวบยอด	การแสวงหาความรู้
2. รับรู้ว่าการดำรงชีพของครอบครัวคนและครอบครัวอื่นมีลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกัน	2. อาชีพของครอบครัวคนและครอบครัวอื่นมีลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกันในเรื่องกิจวัตรประจำวัน เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องแต่งกาย เวลาและสถานที่ในการประกอบอาชีพ	2. การเปรียบเทียบความเหมือน และความแตกต่างด้านการดำรงชีพของครอบครัวคนและครอบครัวอื่น
3. ตัดสินค่าการดำรงชีพที่คนรู้จัก	3. การดำรงชีพของครอบครัวคนและครอบครัวอื่นมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด	3. การตัดสินคุณค่าข้อดี ข้อจำกัดของอาชีพในครอบครัวคนและครอบครัวอื่น
4. ปฏิบัติหรือแสดงบทบาทสมมติในการอยู่ร่วมกันกับคนอาชีพต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์การดำรงชีพของคน	4. บุคคลอาชีพต่าง ๆ ต้องช่วยเหลือและพึ่งพาสื่อกัน	4. การถ่ายโอนความคิดรวบยอดเกี่ยวกับคุณค่าของอาชีพต่าง ๆ ไปใช้ในการตัดสินใจพึ่งพาสื่อกัน
ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองเรื่องเชื้อสาย		
1. รับรู้ลักษณะของเชื้อสายของคนและผู้อื่นในชุมชน	1. เชื้อสายของหมู่คนในแต่ละภาพของประเทศไทย มีลักษณะเฉพาะอันสามารถสังเกตได้จาก ชื่อ นามสกุล คำนำหน้าชื่อ รูป ลักษณะ การแต่งกาย ลักษณะบ้านเรือน เครื่องประดับ อาหาร ประเพณีพิเศษ บุคคลที่ยกต่อการตั้งหรือการย้ายถิ่นฐาน ฯลฯ	1. การรับรู้ จำ และเชื่อมโยงลักษณะของบุคคลตามเชื้อสายของคนและของผู้อื่น
2. รู้ว่าเชื้อสายของบรรพบุรุษของคน มีลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกัน	2. เชื้อสายของคนมีลักษณะที่เหมือนกันและแตกต่างกันในเรื่อง ชื่อ นามสกุล รูปลักษณะ อาหารการแต่งกาย เครื่องประดับ	2. การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างด้านเชื้อสายของคนและผู้อื่น

**ตารางที่ 1 (ต่อ) กรอบความคิดของวัตถุประสงค์และเนื้อหาในแผนการจัดประสบการณ์ตาม
โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง
ของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	
	ความคิดรวบยอด	การแสวงหาความรู้
	ประเพณีพิเศษ บุคคลที่ยกย่อง การตั้งหรือการย้ายถิ่นฐาน เป็น ต้น	
3. ตัดสินคุณค่าของคนเชื้อสายต่าง ๆ ตามที่ตนเองรู้จัก	3. เชื้อสายของตนเองและผู้อื่นมี ทั้งข้อดีและข้อจำกัด	3. การตัดสินข้อดี ข้อจำกัดของ เชื้อสายตนและผู้อื่น
4. ปฏิบัติตนหรือแสดงบทบาทสมมติในการอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้เหมาะสมกับเชื้อสายของตน	4. บุคคลเชื้อสายต่าง ๆ ในแต่ละ หมู่บ้าน หรือในแต่ละภาคต้อง ช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกัน	4. การถ่าอโงความคิดรวบ ยอดเกี่ยวกับคุณค่าของเชื้อสาย ต่าง ๆ ไปใช้ในการตัดสินใจพึ่ง พาอาศัยกัน

- 4) เขียนแผนการจัดประสบการณ์ตาม โครงสร้างโปรแกรมการศึกษาแบบ
พหุวัฒนธรรม เรื่องละ 4 แผน 5 เรื่อง คือเรื่อง เพศ อายุ ภาษา การดำรงชีพ และ เรื่องเชื้อสาย รวม
เป็น 20 แผน โดยกำหนด วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล
- 5) นำแผนการจัดประสบการณ์ตามโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมฯ เรื่อง
การดำรงชีพ ซึ่งครอบคลุมทุกกระบวนการคิดจำนวน 4 แผนสำหรับ ไปทดลองใช้กับเด็กอายุ 5-6 ปี
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนบ้านเป็ลน้อย ตำบลบ่อพันขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
จำนวน 7 คน เป็นเวลา 2 สัปดาห์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัด-ประสบการณ์
- 6) ปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ตาม โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม
จากข้อเสนอแนะของครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 2 และจากสังเกตพฤติกรรมของเด็กขณะทำกิจกรรม
ในการทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์ของผู้วิจัย
- 7) นำแผนการจัดประสบการณ์ฯ ทั้งหมด ไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านกระบวนการ
การเรียนการสอนสำหรับชั้นอนุบาล เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่าง วัตถุประสงค์ เนื้อหา
กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน การประเมินผลของแผนการจัดประสบการณ์ฯ แล้วนำคำแนะนำมา
ปรับปรุงแก้ไข เป็นแผนการจัดประสบการณ์ตาม โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมฯ ก่อนจะ

นำไปทดลองใช้จริง ซึ่งรายละเอียดของการปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิได้นำเสนอในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การตรวจสอบโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก่อนการทดลองของผู้ทรงคุณวุฒิ

องค์ประกอบของโปรแกรมฯ	ข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขโดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับ
หลักการและเหตุผล	ควรบรรยายสภาพปัญหาซึ่งเป็นพื้นฐานของโปรแกรมให้ชัดเจนและครอบคลุมเพื่อแสดงถึงเหตุผลในการพัฒนาโปรแกรมฯ	เพิ่มสภาพปัญหาของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ชัดเจน และ ครอบคลุมมากขึ้น
กิจกรรมการเรียนการสอน	ระยะเวลาที่กำหนดในการเรียนการสอนมีความจำกัดมาก ไม่มี ความยืดหยุ่น	กำหนดเวลาในแต่ละกิจกรรมให้ยืดหยุ่น ขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็กเป็นสำคัญ
สื่อและนุ้มประสบการณ์	1. ควรมีสื่อการเรียนการสอนที่เป็นเพลง ที่ส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลมากกว่านี้	1. เพิ่มเพลงที่ส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งแบ่งได้ดังนี้ 1.1 เพลงที่ครูแต่งขึ้นเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาล ตามเนื้อหาที่เรียนโดยเฉพาะ ได้แก่ เพลงชาอ-หญิง เพลง หมูเฮาที่น้องกัน เพลงภาษาสื่อสาร เพลงเชื้อสายสังคมอีสาน และ เพลง การดำรงชีพ 1.2 เพลงที่ครูจัดหาเพื่อประกอบการ

ตารางที่ 2 (ต่อ) การตรวจสอบโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก่อนการทดลองใช้ของผู้ทรงคุณวุฒิ

องค์ประกอบของโปรแกรมฯ	ข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขโดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับ
		<p>เรียนการสอนเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาล ได้แก่ เพลงคนคือกัน เพลงจับ ๆ กระบองจับ เพลงรักกันไว้เถิด เป็นต้น</p> <p>1.3 เพลงที่ครูจัดทำมาเพื่อเอื้อต่อการส่งเสริมความเข้าใจของเด็ก เพื่อให้เด็กเห็นความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มคน เช่น หมอตำ เพลงบรรเลงแคน พิณ โหวด โปงลาง เพลงเขมร เพลงโคราช เพลงไทยเดิม เพลงไทยสากล เป็นต้น</p>
	<p>2. ควรมีสื่อการเรียนการสอนที่เป็นหนังสือที่ส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง สำหรับเด็กวัยอนุบาลมากกว่านี้</p>	<p>2. เพิ่มหนังสือที่ส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กและหนังสือที่เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็กโดยคัดเลือกตามหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ 1) การแตกความหมายจากภาพ และ ข้อความ 2) เป็นวรรณกรรมที่ได้รับการคัดเลือกที่ดีและเหมาะสมสำหรับเด็ก 3) สามารถให้ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาของโปรแกรมฯ และความรู้เพิ่มเติมในเรื่องใกล้ตัว หนังสือที่คัดเลือกตามเกณฑ์ดังกล่าวสามารถจัดประเภทได้ดังนี้</p> <p>2.1 หนังสือภาพนิทานที่ครูแต่งขึ้นเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลตามเนื้อหากาเรียน ได้แก่ พี่สาวของค่านาง หน้าใหม่ของค่านาง เรื่องเล่าจากฮาว์สิงห์ บุญบังไฟ และ ความหวังของค่านาง</p>

ตารางที่ 2 (ต่อ) การตรวจสอบโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก่อนการทดลองใช้ของผู้ทรงคุณวุฒิ

องค์ประกอบของโปรแกรมฯ	ข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขโดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับ
		<p>2.2 หนังสือที่ส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นของเด็ก ได้แก่ คำานและประวัติของหมู่บ้านต่าง ๆ เช่น ผาแดง-นางไอ่ บุญบั้งไฟ ธรรมชาติถิ่นฐาน ทิวทัศน์ธรรมชาติ ประวัติหมู่บ้านที่ตั้งกคในโรงเรียนทั้ง 5 หมู่บ้าน ประวัติอำเภอสุวรรณภูมิและจังหวัดร้อยเอ็ด</p> <p>2.3 หนังสืออื่น ๆ ที่ส่งเสริมความรู้และช่วยให้เด็กสำรวจตนเองและสิ่งรอบตัว แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ</p> <p>2.3.1 สารคดี ประเภทร้อยแก้ว ได้แก่ หนังสือเล่มใหญ่ชุดสัตว์ หนังสือชุดโค โคนสัตว์ เลี้ยงลูกด้วยนม ผีเสื้อ และอวกาศ ประเภทร้อยกรอง ได้แก่ คั่นไม้โกธสัตว์ มือน้อยทำเอง ดอกรือเทื่อวดอง มือ เท้า เป็นต้น</p> <p>2.3.2 บันทึกรักได้แก่ หุ่นกระดาษ ร้องไห้ บ้าน หุ่นกากับหมู่บ้าน กุริกับกระดาดำแต่งงาน คุณพ่องนักแปร่งหิน ดินแดนแห่งเจ้าตัวร้าย กระตุ๊กกระตัก กระต๊อก กระแต๊ก</p>
3. กิจกรรมในมุมประสบการณ์	3. กิจกรรมในมุมประสบการณ์ ควรจัดให้หลากหลายและน่าสนใจเพื่อที่เด็กจะได้ไม่เกิดความเบื่อหน่าย	3. เพิ่มกิจกรรมในมุมประสบการณ์ทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมทำรดดินเหนียว หุ่นฟางชาย-หญิง ร้อยมาลัยดอกขจรให้หุ่นฟางแปลงผักและป๊อหมักที่นึ่ง ทำของเล่นให้น้องเป่าแคนและโหวด ปั้นค้าย ทอผ้า ถักฟางเพื่อทำแจกันฟาง แต่งห้องด้วยวัสดุธรรมชาติ ฯลฯ

2.2.2 สร้างแผนการจัดประสบการณ์แบบปกติ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ ระดับก่อนประถมศึกษาของชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
- 2) ศึกษาการตอนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ที่ระบุใน หน่วยตัวเรา ครอบครัวของฉัน โรงเรียนของเรา และชุมชนของเรา ตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
- 3) ผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการสร้างแผนการจัดประสบการณ์แบบปกติให้มีลักษณะใกล้เคียงกับแผนการจัดประสบการณ์ของ โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมฯ เพื่อป้องกันตัวแปรแทรกซ้อน ดังนี้
 - 3.1) สื่อตามนุประสบการณ์มีลักษณะใกล้เคียงกัน
 - 3.2) จำนวนหนังสือ สื่อตามนุประสบการณ์มีจำนวนใกล้เคียงกัน
 - 3.3) ให้ความในการจัดประสบการณ์ในช่วงกิจกรรมในวงกลม และกิจกรรมสร้างสรรค์ตามนุประสบการณ์เท่ากัน
 - 3.4) เลือกเกมการศึกษา ที่มีจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกับแผนการจัดกิจกรรมตาม โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมฯ
- 4) เขียนแผนการจัดประสบการณ์แบบปกติ จำนวน 20 แผน หน่วยตัวเรา หน่วยครอบครัวของฉัน และ โรงเรียนของเรา และหน่วยชุมชนของเรา โดยกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน การประเมินผล
- 5) นำแผนการจัดประสบการณ์แบบปกติ ไปให้ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เป็นกลุ่มควบคุม ของโรงเรียนบ้านเหล่าด้ว ตำบลบ่อพันขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ใช้ในการทดลองตรวจสอบความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ในการใช้จริง และนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยได้นำแผนการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้จริง เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของโปรแกรมฯ รายละเอียดของการดำเนินการทดลองใช้โปรแกรมฯ มีดังต่อไปนี้

3.1 การคัดเลือกประชากรและตัวอย่างประชากร

3.1.1 ประชากรในการวิจัย คือนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5-6 ปี เพราะเป็นเด็กที่มีประสบการณ์ด้านการแสวงหาความรู้ และการสื่อความหมายในลักษณะต่าง ๆ เช่น การพูด การเขียน การวาดภาพและการใช้สัญลักษณ์ ฯลฯ มากกว่าเด็กวัยอนุบาลชั้นอื่น เนื่องจากเรื่องที่สอนเป็นการแสวงหาความรู้เพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง จำเป็นต้องใช้ทักษะพื้นฐานในการสื่อสาร และการคิดเหล่านี้ ผู้วิจัยกำหนดให้นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ่อพันขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 8 โรงเรียนให้เป็นประชากรในการวิจัย ซึ่งโรงเรียนดังกล่าว เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีสภาพดังนี้

1) เป็นโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่เปิดสอนนักเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลขึ้นไป และอยู่ในชุมชนที่ยังถือปฏิบัติค่านิยมวัฒนธรรมไทย-ลาว ใช้ภาษาถิ่นอีสานและภาษาไทยกลางในการสื่อสารกัน

2) เป็นโรงเรียนที่อยู่ในชุมชนที่ผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนประกอบอาชีพที่หลากหลาย เช่น เกษตรกร ข้าราชการ พ่อค้า แม่ค้า ส่วนใหญ่มีฐานะยากจนถึงปานกลาง

3.1.2 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1) ตัวอย่างประชากรโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจงได้โรงเรียนบ้านเหล่าด้ว เพราะเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1) เป็นโรงเรียนที่มีสภาพทั้ง 2 ประการดังที่กล่าวไปแล้ว

1.2) เป็นโรงเรียนที่ให้ความสำคัญต่อการสืบทอดภาษา และ วัฒนธรรม

ท้องถิ่น

1.3) เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารและคณะครู ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

1.4) ครูที่สอนระดับชั้นอนุบาล 2 ของโรงเรียนบ้านเหล่าด้ว เป็นครูที่จบการศึกษาด้านการศึกษาปฐมวัยโดยตรง และเป็นคนในท้องถิ่นที่มีความรู้ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นคุณสมบัติสำคัญที่ทำให้เกิดความใกล้ชิดเคียงกันกับผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่ครูกลุ่มทดลอง

2) ตัวอย่างประชากรนักเรียน เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลที่มีอายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนบ้านเหล่าด้ว ตำบลบ่อพันขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (random sampling) โดยการจับสลากเลขคู่ ให้เป็นกลุ่มทดลอง 15 คน และเลขคี่ให้เป็นกลุ่มควบคุม 15 คน

3.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วยแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบบสอบถามความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ และ แบบสัมภาษณ์แบบความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ซึ่งมีลักษณะ และขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) แบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งเป็น 5 ตอน ตามเนื้อหาเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลฯ 5 เรื่อง แบบวัดทั้งหมดมีจำนวน 62 ข้อ เป็นเรื่องเพศ 12 ข้อ อายุ 12 ข้อ ภาษา 12 ข้อ เชื้อชาติ 13 ข้อ และการดำรงชีพ 13 ข้อ ในการวัดใช้ทั้งการสอบปากเปล่า การสังเกต และการสัมภาษณ์วัดครั้งละ 1 ตอน ตอนละ 15 นาที (ดูรายละเอียดการใช้และตัวอย่างแบบวัดได้ในภาคผนวก ค)

2) แบบสอบถามความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบเติมข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบจัดอันดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ด้วยมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ในประเด็นหลัก 4 ประเด็น คือ วัดดูประสงค์เนื้อหาและประสบการณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดตามความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

3) แบบสัมภาษณ์แบบความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม(Group Interview) แบบไม่มีโครงสร้าง ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แนวการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กกลุ่มทดลอง ในประเด็น (1) ความสำเร็จของโปรแกรมฯ ในการส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็ก (2) ความเหมาะสมของการใช้ประสบการณ์ในชีวิตจริงในห้องถิ่น (2.1) การใช้ภาษาถิ่น และวัฒนธรรมพื้นบ้านในการเรียนการสอน (2.2) การให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการเชื่อมโยงประสบการณ์ที่บ้าน และการสอนของโปรแกรมฯ (3) ประโยชน์ของโปรแกรมฯ และตอนที่ 2 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะกิจกรรมที่เหมาะสมในการส่งเสริมความเข้าใจของเด็ก และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1) สร้างแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้ทดสอบก่อนและหลังการใช้โปรแกรมฯ มีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1.1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการวัด โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของโปรแกรมฯ แล้วกำหนดอัตราส่วนของข้อสอบจากเนื้อหาทั้ง 5 เรื่อง คือ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง เรื่องเพศ เรื่องอายุ เรื่องภาษา เรื่องเชื้อสาย และ เรื่องการดำรงชีพ

1.2) ศึกษาหลักการเขียนข้อสอบแบบอิงเกณฑ์ของ บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2527) และ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างข้อสอบแบบอัตนัย และ แบบทดสอบมาตรฐานจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เช่นแบบทดสอบพัฒนาการเด็กของเคนเวอร์ แบบทดสอบของบริแกนซ์ (BRIGANCE™) เป็นต้น

1.3) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็ก ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และ ลงพื้นที่ศึกษาสภาพความเป็นจริงของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อคัดเลือกเนื้อหาตามการแสวงหาความรู้ทั้ง 4 ชั้น คือขั้นการรับรู้และจำ ขั้นการเปรียบเทียบ ขั้นการประเมินค่า และ ขั้นการนำไปใช้ ที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นเนื้อหาในการสร้างแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.4) สร้างแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการกำหนดคำถามที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กในชีวิตจริง ในเรื่องต่าง ๆ ทั้ง 5 เรื่อง คือเรื่องเพศ อายุ ภาษา เชื้อสาย และ การดำรงชีพ โดยแต่ละเรื่องคำถามจะเรียงลำดับตามการแสวงหาความรู้ คือ ขั้นการรับรู้และจำ การเปรียบเทียบ การประเมินค่า และการนำไปใช้ ใช้สมุดภาพครอบครัวของเด็กทุกคนเป็นสื่อในการทดสอบในการแสวงหาความรู้ขั้นรับรู้และจำ ขั้นเปรียบเทียบ เพื่อให้เกิดความตรงในเนื้อหา ผู้วิจัยจึงได้ยึดเนื้อหาที่นำมาใช้ส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลฯ เป็นกรอบในการสร้าง ซึ่งข้อสอบอิงเกณฑ์แบบอัตนัยที่ใช้การสัมภาษณ์ จำนวน 68 ข้อ

1.5) สร้างเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

1 คะแนน สำหรับคำตอบ หรือการกระทำที่แสดงให้เห็นว่าเด็กสามารถตอบหรือปฏิบัติตนได้ครอบคลุมความคิดรวบยอดนั้นโดยไม่ต้องใช้คำถามเพิ่ม หรือใช้คำถามเพิ่มแล้ว 1 ครั้ง

0.5 คะแนน สำหรับคำตอบ หรือการกระทำที่แสดงให้เห็นว่าเด็กสามารถตอบหรือปฏิบัติตนได้ครอบคลุมความคิดรวบยอดนั้นเป็นบางส่วน แม้จะใช้คำถามเพิ่มแล้ว 1 ครั้ง

0 คะแนน สำหรับคำตอบ หรือการกระทำที่แสดงให้เห็นว่าเด็กไม่สามารถตอบหรือปฏิบัติตนได้ครอบคลุมความคิดรวบยอดนั้นเลย แม้จะใช้คำถามเพิ่มแล้ว 1 ครั้ง

1.6) นำแบบวัดที่สร้างเสร็จแล้วไปวัดเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนบ้านคาแฉร ค.บ่อพันขัน อ.สุวรรณภูมิ จ.ร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน เพื่อหาความเหมาะสมของจำนวนข้อสอบ ความชัดเจนของภาษา และ เกณฑ์การให้คะแนนที่เหมาะสม

1.7) นำแบบวัดและผลการทดลองใช้แบบวัด ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมจากข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ ซึ่งจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า

1.7.1) ภาษาที่ใช้ในแบบวัดคลุมเครือ ไม่ชัดเจน

1.7.2) จำนวนข้อมากทำให้ใช้เวลาในการวัดมากเกินไปคือ

20-25 นาที

1.7.3) เกณฑ์การให้คะแนนไม่เหมาะสม และ ยังไม่มีความคงที่ในการให้คะแนน

1.7.4) แบบวัดในการแสวงหาความรู้ขั้นการนำไปใช้ที่ใช้การสัมภาษณ์เด็กยังไม่เหมาะสม ไม่สามารถได้คำตอบที่แท้จริง เด็กตอบจากการคาดคะเนคำตอบที่คิดว่าผู้วิจัยคาดหวัง ไม่ใช่จากการปฏิบัติจริงของตนซึ่งผิดกับข้อมูลที่ผู้วิจัยตั้งเขตได้

1.8) ผู้วิจัยจึงปรับปรุงแบบวัดตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิโดย

1.8.1) ปรับภาษาที่ใช้ในแบบวัดใหม่ให้เข้าใจง่ายและชัดเจนมากขึ้น

1.8.2) ปรับจำนวนข้อให้น้อยลงเหลือ 62 ข้อ ซึ่งก็ยังคงถือว่ามากแต่ก็ต้องคงไว้เพื่อให้ได้ครบตามเนื้อหาหาความคิดรวบยอด และการแสวงหาความรู้ที่ต้องการวัดในความเข้าใจแต่ละเรื่อง และ กำหนดเวลาที่ทำการวัดในแต่ละครั้งไม่เกิน 15 นาที

1.8.3) ปรับเกณฑ์การให้คะแนนในความเข้าใจแต่ละเรื่อง และแต่ละความคิดรวบยอดของขั้นการแสวงหาความรู้ใหม่โดยพิจารณาจากคำตอบทั้งหมดของเด็กที่ได้จากการทดลองใช้

1.8.4) ปรับวิธีวัดในส่วนที่วัดเนื้อหาขั้นการนำไปใช้จากวิธีการสัมภาษณ์ เป็นวิธีสังเกต และสัมภาษณ์ผู้ปกครอง วิเคราะห์หลักฐานงานของเด็ก และสังเกตพฤติกรรมจากวิถีทัศน์ การทำกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน เพราะธรรมชาติของสิ่งที่วัดเป็นเรื่องของการปฏิบัติจริงไม่ใช่ความรู้ ความจำ

1.9) นำแบบวัดที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเปลือยน้อย ค.บ่อพันขัน อ.สุวรรณภูมิ จ.ร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับกลุ่มที่ทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์นาร่อง เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษา หาความ

เหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนนอีกครั้ง โดยแบบวัดที่ผ่านการปรับปรุงแล้วนี้ประกอบด้วย
เนื้อหาตามกระบวนการคิดและจำนวนข้อดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การกำหนดประเด็นและจำนวนข้อของแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองฯ

เรื่อง	การแสวงหาความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง	จำนวนข้อ
ก. ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองเรื่องเพศ	1. การแสวงหาความรู้ขั้นรับรู้และจำลักษณะของเพศชาย เพศหญิง	3
	2. การแสวงหาความรู้ขั้นเปรียบเทียบความเหมือนความต่างของเพศชาย และเพศหญิง	2
	3. การแสวงหาความรู้ขั้นประเมินค่าข้อดี ข้อจำกัด ของเพศชายและเพศหญิง	6
	4. การแสวงหาความรู้ขั้นนำไปใช้ คือแสดงพฤติกรรมการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้เหมาะสมกับเพศของตน	1
ข. ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองเรื่องอายุ	1. การแสวงหาความรู้ขั้นรับรู้และจำลักษณะของเด็กและผู้ใหญ่	3
	2. การแสวงหาความรู้ขั้นเปรียบเทียบความเหมือนความต่างผู้ใหญ่และเด็ก	2
	3. การแสวงหาความรู้ขั้นประเมินค่าข้อดี ข้อจำกัดของเด็ก และผู้ใหญ่	6
	4. การแสวงหาความรู้ขั้นนำไปใช้ คือแสดงพฤติกรรมการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสมกับวัยของตน	1
ค. ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองเรื่องภาษา	1. การแสวงหาความรู้ขั้นรับรู้และจำลักษณะภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นอีสาน	3
	2. การแสวงหาความรู้ขั้นเปรียบเทียบความเหมือนความต่างของภาษาไทยกลาง และภาษาถิ่นอีสาน	2
	3. การแสวงหาความรู้ขั้นประเมินค่าข้อดี ข้อจำกัด ของภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นอีสาน	6

ตารางที่ 3 (ต่อ) การกำหนดประเด็นและจำนวนข้อของแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองฯ

เรื่อง	การแสวงหาความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง	จำนวนข้อ
	4. การแสวงหาความรู้ขั้นนำไปใช้ คือ เลือกใช้ภาษาถิ่นอีสานและภาษาไทยกลางได้เหมาะสมกับบุคคล และสถานการณ์	1
ง. ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองเรื่องเชื้อสาย	1. การแสวงหาความรู้ขั้นรับรู้และจำลักษณะของเชื้อสายคนและเชื้อสายของผู้อื่น	2
	2. การแสวงหาความรู้ขั้นเปรียบเทียบความเหมือนความต่างของเชื้อสายคนและเชื้อสายของผู้อื่น	4
	3. การแสวงหาความรู้ขั้นประเมินค่าข้อดี ข้อจำกัดเชื้อสายคนและเชื้อสายของผู้อื่น	6
	4. การแสวงหาความรู้ขั้นนำไปใช้ อู่ร่วมกับผู้อื่นได้เหมาะสมกับเชื้อสายของคน	1
จ. ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองเรื่องการค้ารงชิต	1. การแสวงหาความรู้ขั้นรับรู้และจำลักษณะของอาชีพในครอบครัวคนและอาชีพในครอบครัวผู้อื่น	2
	2. การแสวงหาความรู้ขั้นเปรียบเทียบความเหมือนความต่างของอาชีพในครอบครัวคนและอาชีพในครอบครัวอื่น	4
	3. การแสวงหาความรู้ขั้นประเมินค่าข้อดี ข้อจำกัดของอาชีพในครอบครัวคนและอาชีพในครอบครัวอื่น	6
	4. การแสวงหาความรู้ขั้นนำไปใช้ ปฏิบัติคนได้เหมาะสมกับการค้ารงชิตของครอบครัวคนทั้งที่บ้านและโรงเรียน	1
	รวม	62

2) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้

โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองสำหรับเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินโปรแกรมฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ที่จัดขึ้นในด้านต่าง ๆ โดยนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการพิจารณาในการปรับปรุง โปรแกรมฯต่อไป มีวิธีการดำเนินการดังนี้

2.1) ศึกษาหลักเกณฑ์การสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และ งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2) กำหนดลักษณะของแบบสอบถามความพึงพอใจของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ เป็นแบบสอบถามชนิดเติมคำ

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ในประเด็น วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ เนื้อหาและประสิทธิภาพ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นอื่นๆเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

2.3) กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความหมายในการประเมินความพึงพอใจในแบบสอบถามส่วนที่ 2 ด้วยมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

4 หมายถึง พึงพอใจมาก

3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

2 หมายถึง พึงพอใจน้อย

1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

2.4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณา เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้คำแนะนำเกี่ยวกับความเหมาะสมของแบบสอบถามและการใช้ภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำก่อนนำไปใช้กับตัวอย่างประชากรต่อไป

3) สร้างแบบสัมภาษณ์เป็นกลุ่มแบบไม่มีโครงสร้างถามความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

3.1) ศึกษาหลักเกณฑ์การสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสารตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2) กำหนดลักษณะของแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์เป็นกลุ่มแบบไม่มีโครงสร้าง ไม่มีการกำหนดคำถามไว้อย่างแน่นอน มีการจัดทำแนวการสัมภาษณ์ และตัวอย่างคำถามไว้เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์ตัดแปลงคำถามได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์โดยประเด็นในการสัมภาษณ์ คือ

3.2.1) ความสำเร็จของโปรแกรมฯ ในการส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็ก

3.2.2) ความเหมาะสมของการใช้ประสบการณ์ในชีวิตจริงในห้องเรียน
(1) การใช้ภาษาถิ่น และวัฒนธรรมพื้นบ้านในการเรียนการสอน (2) การให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการเชื่อมโยงประสบการณ์ที่บ้านและการสอนของโปรแกรมฯ

3.2.3) ประโยชน์ของโปรแกรมฯ และคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะกิจกรรมที่เหมาะสมในการส่งเสริมความเข้าใจของเด็ก และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กกลุ่มทดลอง จำนวน 15 คน เกี่ยวกับความพอใจในการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

3.3) กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความหมายในการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง ดังนี้คือ

พึงพอใจมาก หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ปกครองบอกถึงความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ในแต่ละประเด็น ได้มากกว่า 1 ข้อ

พึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ปกครองบอกถึงความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ในแต่ละประเด็น ได้ 1 ข้อ

ไม่พึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ปกครองบอกถึงความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ในแต่ละประเด็น ไม่ได้เลย

3.4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้คำแนะนำเกี่ยวกับความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์และการใช้ภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำก่อนนำไปใช้จริงต่อไป

3.3 การดำเนินการทดลอง มีขั้นตอนในการดำเนินการ แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

3.3.1 ระยะเตรียมการก่อนทดลอง ใช้เวลา 2 สัปดาห์ มีวิธีการดังนี้

1) ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยถึง ผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ให้ขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านเหล่าดี้ว ตั้งกวดสำนัก การงานประถมศึกษาอำเภอสุวรรณภูมิ

2) อธิบายชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจกับอาจารย์ใหญ่ และ ครูชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนบ้านเหล่าดี้ว เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย และ การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

3) คัดเลือกเด็กนักเรียนเพื่อเป็นตัวอย่างประชากร

4) นำแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาวัดกับเด็กนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ ซึ่งมีวิธีการในการวัดดังนี้ คือ

- 4.1) ผู้ดำเนินการทดสอบทำความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กและเตรียมตัวให้พร้อมที่จะทำการทดสอบเด็ก
- 4.2) จัดหาสถานที่เหมาะสมที่จะทำการวัดเด็ก เช่น ต้องเป็นที่ที่สงบ ปราศจากสิ่งรบกวน บรรยากาศเป็นกันเอง เป็นธรรมชาติที่ทำให้เด็กผ่อนคลาย ไม่ทำให้เด็กเกิดความเครียด เช่น ใต้ร่มไม้ที่เย็นสบาย หรือ ในห้องเรียนที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก
- 4.3) ผู้ทำการวัดกับเด็กที่รับการวัดนั่งโนท่าที่สบาย และ นั่งทางเดียวกัน เพื่อจะได้ดูสมุคภาพครอบครัวของเราไปพร้อมกันได้โดยสะดวก
- 4.4) ใช้ภาษาที่เด็กสามารถเข้าใจและสื่อสารได้ดีที่สุด ในการวัด
- 4.5) ทำการวัดเด็กเป็นรายบุคคล
- 4.6) ลำดับเรื่องที่จะวัด ให้วัดวัดเรื่องที่ใกล้ตัวเด็กมากที่สุดก่อน คือวัดเรื่อง เพศ อายุ ภาษา เชื้อสาย และ การดำรงชีพตามลำดับ
- 4.7) วัดวันละ 1 เรื่อง และเรื่องละไม่เกิน 15 นาที
- 4.8) สลับเด็กและเรื่องในการวัดเพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่เด็กทุกคน
- ซึ่งทำได้ดังนี้

ช่วงเวลาที่ใช้ ในการวัด	วันที่1	วันที่2	วันที่3	วันที่4	วันที่5
	เรื่องเพศ	เรื่องอายุ	เรื่องภาษา	เรื่องเชื้อสาย	เรื่องการดำรง ชีพ
เช้า (9.00- 11.00 น.)	เด็กคนที่1-8	เด็กคนที่ 9-15	เด็กคนที่1-8	เด็กคนที่ 9-15	เด็กคนที่ 1-8
บ่ายหลังตื่น นอน(14.00- 16.00 น.)	เด็กคนที่9-15	เด็กคนที่1-8	เด็กคนที่ 9-15	เด็กคนที่ 1-8	เด็กคนที่ 9-15

5) นำคะแนนของเด็กนักเรียนทั้งสองกลุ่มมาหาค่ามัธยิมเลขคณิต(X) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่มด้วยการทดสอบค่า t (t-test) และทดสอบภาวะแห่งความแปรปรวนของคะแนนของเด็กนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยการทดสอบค่า F(F-test) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบค่ามัธยเลขคณิตของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก่อนทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผู้ปกครอง	X	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	24.83	5.48	
กลุ่มควบคุม	24.43	4.26	0.22

$p < .01$ ($t_{\alpha} = 2.467$)

จากตารางที่ 4 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่ามัธยเลขคณิตของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองก่อนการทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง พบว่าค่ามัธยเลขคณิตของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองก่อนทดลองของเด็กกลุ่มควบคุม และเด็กกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกัน แสดงว่า ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ ทั้งเด็กกลุ่มควบคุมและเด็กกลุ่มทดลองมีคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองไม่แตกต่างกัน

3.3.2 ระยะทดลอง ใช้เวลา 15 สัปดาห์ มีวิธีการดังนี้

1) กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการดำเนินการใช้โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 3 ระยะ คือ ระยะเตรียมการใช้เวลา 4 สัปดาห์ ระยะดำเนินการ ใช้เวลา 10 สัปดาห์ และระยะสรุปผลใช้เวลา 1 สัปดาห์

2) กลุ่มควบคุม เด็กนักเรียน เรียนตามแผนการจัดการจัดประสบการณ์แบบปกติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับกลุ่มควบคุมโดยมีครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 2 เป็นผู้ให้ประสบการณ์ ใช้เวลา 15 สัปดาห์

3.3.3 ระยะหลังการทดลอง ใช้เวลา 2 สัปดาห์ มีวิธีการดังนี้

1) วัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองอีกครั้งด้วยแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองฯ ฉบับเดียวกับที่ใช้วัดก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ

2) ประเมินการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ โดยประเมินความพึงพอใจของครูด้วยแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ และประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองด้วยแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีวิธีการเก็บข้อมูลดังนี้คือ

2.1) การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจของครูมีการดำเนินการคือ นำแบบสอบถามไปให้ครูอนุบาล 3 คน และ ครูผู้มีส่วนในการสนับสนุนการใช้โปรแกรมฯ อีก 2 คน ตอบแบบสอบถาม

2.2) การเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้คือ

2.2.1) เนื่องจากผู้ปกครองของเด็กกลุ่มตัวอย่างอยู่ในหมู่บ้าน 6 หมู่บ้านเพื่อความสะดวกแก่ผู้ให้สัมภาษณ์และผู้สัมภาษณ์ การสัมภาษณ์จึงมีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์กลุ่ม และกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์มีคุณสมบัติใกล้เคียงกันและมีความคุ้นเคยกันดี โดยรวมกลุ่มผู้ปกครองประมาณกลุ่มละ 4-5 คน ในบรรยากาศที่เป็นกันเอง และสนทนากับนักวิจัยกลุ่มตัวอย่างทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

2.2.2) เกริ่นนำถึงแนวเหตุผล เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และผลงานของเด็กที่เก็บในแฟ้มสะสมผลงาน ในบรรยากาศที่เป็นกันเอง

2.2.2) สัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองตามของแนวสัมภาษณ์ที่กำหนดเอาไว้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.4.1 การวิเคราะห์ค่าสถิติเกี่ยวกับผลการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษาแบบ พหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวิธีการดังนี้

1) ตรวจสอบคะแนนและนำคะแนนที่ได้จากแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาดำเนินการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1.1) คำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

1.2) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่ามัชฌิมเลขคณิตของความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองฯ ระหว่างเด็กนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

1.3) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

2) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ มาวิเคราะห์ โดยการหาจำนวนของครูที่มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ อยู่ในระดับพึงพอใจมากขึ้นไป

3) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ มาวิเคราะห์โดยการหาจำนวนของผู้ปกครองที่มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

3.4.2 การรายงานข้อมูลเชิงบรรยายเกี่ยวกับผลการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวิธีการดังนี้

1) รายงานผลจากการประเมินความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กเชิงบรรยายจากข้อมูลระหว่างการดำเนินการใช้โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมฯ จากข้อมูลดังต่อไปนี้

ก. ข้อมูลจากบันทึกการสังเกตการทำกิจกรรมที่เด็กทำเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองในเรื่อง เพศ อายุ ภาษา เชื้อสายและการดำรงชีพ

ข. ข้อมูลจากแผ่นป้ายบันทึกคำพูดเด็กในการระดมความคิดในการแสวงหาความรู้ชั้นต่าง ๆ คำพูดเด็ก วิดิทัศน์ เครื่องบันทึกเสียง ภาพถ่าย และผลงานเด็กจากแฟ้มสะสมผลงานของเด็ก

2) รายงานผลการประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมฯ ของบุคคลหลายฝ่ายทั้งในและนอกโรงเรียน ที่ได้จากการสังเกต และบันทึกพฤติกรรม การสอบถาม และการสัมภาษณ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

1. การคำนวณค่ามัธยิมเลขคณิต และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.1 การคำนวณค่าเฉลี่ย (mean) ของคะแนน โดยใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

โดย \bar{x} = ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n = จำนวนนักเรียน

(ประคอง กรรมสุด, 2535)

1.2 การคำนวณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$S_x = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

โดย S_x = การกระจายของคะแนน

$\sum x$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n = จำนวนนักเรียน

(บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2534)

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง และ กลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{S_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$S_p^2 = \frac{(n-1)S_1^2 + (n-1)S_2^2}{(n+n-2)}$$

เมื่อ \bar{x}_1 = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มทดลอง

\bar{x}_2 = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มควบคุม

S_p^2 = ความแปรปรวน

n_1 = จำนวนนักเรียนของกลุ่มทดลอง

n_2 = จำนวนนักเรียนของกลุ่มควบคุม

(บุญธรรม กิจปริคา:วิสุทธิ, 2534)

ทดสอบภาวะแห่งความแปรปรวนของคะแนนด้วยสูตร

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2} \quad \text{โดยที่ } S_1^2 > S_2^2$$

$$df = n_1 - 1, n_2 - 1$$

2.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลังการทดลอง ระหว่างเด็กกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

หลังการทดลองได้ทดสอบค่า F-test ของทั้งสองกลุ่ม พบว่า มีค่าความแปรปรวนไม่แตกต่างกัน จึงเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลหลังการทดลอง ระหว่างเด็กกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วย t-test สูตรเดียวกับข้อ 2.1 โดยไม่ต้องเปลี่ยนค่า df

2.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของเด็กกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

D = ผลต่างระหว่างคะแนนที่สัมพันธ์กันแต่ละคู่

$\sum D$ = ผลรวมของ D

$\sum D^2$ = ผลรวมของกำลังสองของ D

$(\sum D)^2$ = ผลรวมของ D ทั้งหมดยกกำลังสอง

n = จำนวนผู้ปกครอง

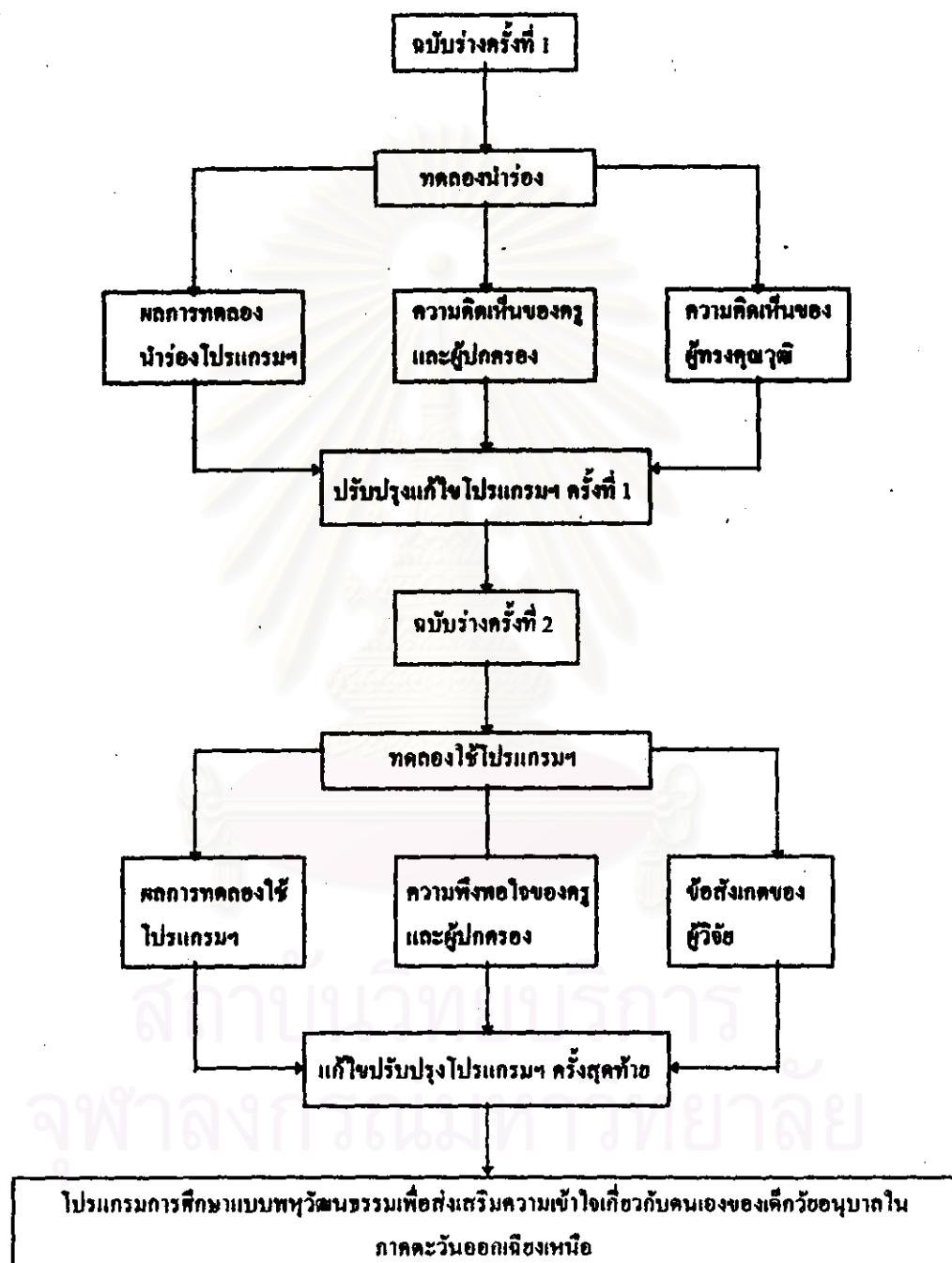
$df = n - 1$

3. การกำหนดความมีนัยสำคัญ ทดสอบความมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.1 นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลหลายแหล่ง ได้แก่ ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ การวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การตอบแบบสอบถามของครู การตอบแบบสัมภาษณ์ของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมฯ ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตของผู้วิจัยและการบันทึกวิถีทัศนระหว่าง การดำเนินการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมฯ มาวิเคราะห์สรุปประเด็นสำคัญ แล้วนำผลมาปรับปรุงโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมฯ ให้มีความสมบูรณ์ และเหมาะสม ผู้วิจัยได้นำเสนอขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข โปรแกรมฯ ในแผนภูมิที่ 4 ดังนี้

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนการปรับปรุงโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.2 การนำเสนอ โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือฉบับสมบูรณ์